

U10-netwerk
t.a.v. de heer Hoeve
Stadsplateau 1
3521 AZ UTRECHT

Blekerijlaan 14
3447 GR Woerden
Postbus 45
3440 AA Woerden

Telefoon 14 0348
Fax (0348) 42 84 51
gemeentehuis@woerden.nl
www.woerden.nl

BTW-nummer
NL0017.21.860.B.02
KvK-nummer
50177214
IBAN-nummer
NL41BNGH0285009672

Onderwerp:
Collegereactie op ontwerp Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) van de U16

Uw Kenmerk: n.v.t.

Uw brief van: 16 februari 2021

Datum: 8 maart 2021

Documentnr.: D/21/012115
Zaaknr.: Z/21/009624

geregistreerd onder nr.: n.v.t.
Behandeld door / doorkiesnummer:
[naam]/ [nummer]

Geachte heer Hoeve,

Op dinsdag 16 februari 2021 heeft u het ontwerp Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) ter consultatie aan ons voorgelegd. Het IRP is een onderdeel van het proces voor het Ruimtelijk Economisch Perspectief en Programma (REP) van de U16. Feitelijk gezien vormt het IRP het Ruimtelijk Economisch Perspectief. Later dit jaar wordt het bijbehorende programma opgesteld. U heeft ons verzocht om uiterlijk 10 maart 2021 een reactie op het voorgelegde document te geven. Via deze brief geven wij onze reactie.

In onze reactie benoemen wij diverse aandachtspunten en aanscherpingen. Hierdoor kan onze reactie kritisch overkomen. Wij willen echter benadrukken, dat het opstellen van een regionale visie en programma onze steun heeft. Als onderling van elkaar afhankelijke gemeenten is het belangrijk om onze ruimtelijke opgaven in samenhang te bezien en te benaderen. Het streven naar een regionale visie en programma biedt gemeenten de mogelijkheid om ontwikkelingen op elkaar af te stemmen, uitvoeringskracht te bundelen en gezamenlijk onze belangen bij de provincie en het Rijk onder de aandacht te brengen.

Integraliteit: relatie REP- en RES-proces

Vanaf het begin was het de bedoeling om de Regionale Energiestrategie (RES) van de U16 te integreren in het REP-proces. Het RES vormt immers één van de pijlers in het REP. In de afgelopen weken is bestuurlijk gekozen voor het verruimen van de planning voor de RES U16 van 1 juli naar 1 oktober 2021. Op dit moment is voor ons onduidelijk welke effecten de verruimde planning op het REP-proces heeft en op welke manier de integratie van RES en REP gaat plaatsvinden. Wij hopen dat u hier spoedig duidelijkheid over kunt verschaffen.

Lokaal draagvlak: positie van gemeenteraden

U geeft in het IRP terecht aan, dat lokaal draagvlak essentieel is. Zonder voldoende draagvlak op lokaal niveau is uitvoering van deze regionale visie onmogelijk. Om het lokale draagvlak te borgen is in de afgelopen periode afstemming gezocht bij ambtelijk medewerkers en bestuurders van de betrokken gemeenten. Een belangrijke vervolgstap voor het creëren van lokaal draagvlak is het

betrekken van gemeenteraden. Hiervoor legt u het IRP voorafgaand aan de zomer ter consultatie en na de zomer ter besluitvorming aan de gemeenteraden van de U16 voor. Als college vinden wij het belangrijk, dat recht wordt gedaan aan de opvattingen van de gemeenteraden. Wij verzoeken u met klem om in uw procedure voldoende ruimte in te bouwen om de uitkomsten van de diverse raadsbehandelingen in het IRP te kunnen verwerken. Soms bekruipt ons het gevoel dat snelheid belangrijker is dan een zorgvuldige procedure.

In het IRP spreekt u de wens uit om de uitgangspunten van het IRP in lokale omgevingsvisies te verankeren. Wij snappen uw wens, maar benadrukken dat de gemeenteraden hierover oordelen. Het IRP zien wij als een document waarin op regionaal niveau kennis is gedeeld, opgaven zijn geformuleerd en oplossingsrichtingen zijn verkend. Het IRP vormt op deze manier een bouwsteen voor lokale omgevingsvisies. Het geeft gemeenteraden zicht op ruimtelijke ontwikkelingen op regionaal niveau en draagt op deze manier bij aan een goede besluitvorming over de gemeentelijke omgevingsvisies.

Verandering is de enige constante

Wij vinden het goed dat u het IRP niet als een vastomlijnd eindbeeld beschouwt. Het IRP ziet u als een strategie en adaptief ontwikkelpad. De in het IRP geschetste perspectieven en onderliggende redeneerlijnen geven richting, maar zijn logischerwijs onderhevig aan veranderingen in de samenleving. Gezien de relatief lange tijdshorizon van het IRP (2040) is het belangrijk om flexibiliteit in te bouwen en ruimte te geven aan aanpassingen voortkomend uit voortschrijdend inzicht.

Bovenstaande is in onze ogen des te belangrijker, omdat enkele van de door u geschetste ambities lastig te realiseren zijn. Voorbeelden hiervan zijn uw ambities op het gebied van mobiliteit en werken. Verderop in deze brief gaan wij uitgebreider op deze onderwerpen in. Wij pleiten ervoor om het IRP om de paar jaar te (her)ijken. Passen de perspectieven nog steeds bij wat in de praktijk wordt ervaren? Liggen we nog op koers of is bijstelling van de ambities nodig? Op deze manier doen wij recht aan de veranderende samenleving en monitoren wij de haalbaarheid van de ambities. Het IRP fungeert niet als een in beton gegoten visie waaraan elke gemeente zich dient te conformeren, maar als een instrument gericht op onderlinge afstemming en samenwerking.

Groen & Landschap

In het IRP is veel aandacht voor groen en landschap. In onze ogen is deze aandacht terecht. De verschillende landschappen vormen een belangrijke kwaliteit van onze regio en zijn essentieel voor het leef- en woongenot. Hieruit voortvloeiend wordt in het IRP ingezet op binnenstedelijke ontwikkellocaties. Aantasting van groen en landschap wordt op deze manier zoveel mogelijk voorkomen. Daarnaast biedt binnenstedelijke ontwikkeling de mogelijkheid om de mobiliteitsbehoefte aan OV-knooppunten te verbinden. Voor het overgrote deel steunen wij deze keuzes en sluiten de ruimtelijke plannen in onze gemeente hierop aan.

Wij hebben echter moeite met de financiële koppeling tussen verstedelijking en groenontwikkeling. In het IRP wordt verstedelijking gezien als financieringsbron voor de ambities op het gebied van groen en landschap. Deze ambities richt zich op het toevoegen van natuur- en recreatiegebied en recreatieve en ecologische verbindingen. Wij zijn hier niet principieel op tegen, maar hebben wel praktische bezwaren. Op dit moment hebben wij totaal geen zicht op de kosten en mogelijk financieringsbronnen voor de ontwikkeling van groen en landschap. Hierdoor is de consequentie van bovengenoemde koppeling onduidelijk. Daar komt bij dat het gros van de verstedelijking momenteel binnenstedelijk plaatsvindt. Binnenstedelijk ontwikkelen is complex en kostbaar. Wij willen voorkomen dat door deze financiële koppeling onze woningbouwambitie in gevaar komt.

Via het programma 'Groen groeit mee' worden momenteel de kosten en mogelijke financieringsbronnen voor de ontwikkeling van groen en landschap in beeld gebracht. Wij stellen voor om de uitkomsten van dit programma af te wachten. Op deze manier kan een realistisch oordeel worden geveld over verstedelijking als financieringsbron voor de ambities op het gebied van groen- en landschap. Overigens hebben wij begrepen dat het programma 'Groen groeit mee' nauwelijks tot geen aandacht heeft voor de kosten van een realistisch toekomstperspectief voor de agrarische sector in

relatie tot de opgaven op het gebied van bodemdaling, stikstofreductie en circulariteit. Wij verzoeken u om dit vraagstuk mee te nemen in het programma.

Mobiliteit

Het IRP kent een forse ambitie op het gebied van mobiliteit. Via een aanbod aan alternatieve vervoersmiddelen en sturing op gedrag moet de groei van automobility in de spits worden afgeremd. Het beperken van het autogebruik in de spits om filevorming te voorkomen is een goed streven. Vasthouden aan het uitgangspunt dat in de spits niet meer auto's op het wegennet rijden dan nu, uitgaande van een coronavrije samenleving, is in onze ogen niet realistisch. Het IRP gaat voor de periode tot aan 2040 uit van een toename van 104.000 tot 125.000 woningen en 80.000 arbeidsplaatsen. Een dergelijke verstedelijkingsambitie zal onvermijdelijk leiden tot een toename aan automobility Kortom; wij steunen u in uw streven om het autogebruik af te remmen, maar verzoeken u wel om in het IRP realistische uitgangspunten te hanteren. Zeker voor meer landelijk gelegen kernen zonder goede OV-verbinding is bovengenoemde uitgangspunt onrealistisch.

Binnen onze gemeentegrenzen leggen de combinatie van regionale verkeersstromen en binnenstedelijk verdichting druk op de infrastructuur. Wij zijn blij dat u inziet dat een ontsluiting aan de oostkant van Woerden als oplossing hiervoor niet kan worden uitgesloten. Wel zijn wij verrast over een mogelijke multimodale hub langs de A12 bij de afslag Harmelen. Wij missen, los van de specifieke locatie, een degelijke onderbouwing voor nut en noodzaak van een hub. Daarnaast is voor de realisatie van een hub lokaal draagvlak nodig. Vooralsnog zijn er in Woerden geen plannen om een dergelijke hub te realiseren. Wij stellen voor om in samenwerking nader onderzoek te doen naar de noodzaak en optimale locatie van een dergelijke multimodale hub.

Werken

Om groen en landschap te sparen wordt in het IRP ingezet op mengen van wonen en werken en intensiveren van bedrijventerreinen. Het intensiveren van bedrijventerreinen betekent in dit geval het verhogen van het aantal arbeidsplekken per hectare. Het intensiveren van bedrijventerreinen is een complexe en kostbare opgave. Zeker in het geval van bestaande bedrijventerreinen. Wij hebben sterke twijfels over de haalbaarheid van deze ambitie. Het lijkt ons verstandig om in de praktijk te toetsen of intensivering van bestaande bedrijventerreinen uitvoerbaar is. Start een aantal pilots en gebruik de uitkomsten om realistische ambities te formuleren. Het bedrijventerrein Barwoutswaarder dragen wij hierbij aan als locatie voor een potentiële pilot. Voor Barwoutswaarder zijn wij al bezig met een herstructureringsprogramma, waardoor u gemakkelijk op dit project kunt aanhaken.

Naast het intensiveren van bedrijventerreinen wordt voorgesteld om voor de plannen van nieuwe bedrijventerreinen een regionaal uitgifteprotocol op te stellen. Aan de hand van het uitgifteprotocol kan op kwaliteit en uitgifte worden gestuurd. U geeft terecht aan dat de regio bij de verantwoordelijke gemeente blijft liggen. Het uitgifteprotocol dient vooral als monitoringsinstrument. Wij kunnen ons vinden in het zoeken van regionale afstemming, maar willen benadrukken dat het daarbij moet blijven. Uiteindelijk is het lokale bestuur aan zet voor keuzes over de inrichting en uitgifte van bedrijventerreinen. Daarnaast vragen wij ons af hoe dit regionale bedrijventerreinenprotocol zich verhoudt tot het regionale programma werken van de provincie Utrecht.

In het IRP spreekt u over een zoektocht naar één of meer regionale bedrijventerreinen om de vraag naar bedrijventerrein te accommoderen. In onze ogen kan de noodzaak van een regionaal bedrijventerrein nog beter worden onderbouwd. Voordat een actieve zoektocht naar een regionaal bedrijventerrein wordt gestart, is een goede onderbouwing noodzakelijk. Zonder goede onderbouwing zal geen draagvlak voor een regionaal bedrijventerrein ontstaan. Graag doen wij in samenwerking met u nader onderzoek naar de mogelijkheden voor een regionaal bedrijventerrein in Utrecht-West. Een regionaal bedrijventerrein gericht op de groei van het zittende bedrijfsleven en gekoppeld aan de herstructurering van bestaande bedrijventerreinen. Overigens verwachten wij, los van eventuele regionale oplossingen, voor ons lokale bedrijfsleven op termijn ook weer behoefte aan een uitleglocatie.

Verder bevat het IRP enkele fouten. Zo zijn de schuifruimtelocaties op de kaartbeelden onjuist

weergegeven. In de bijlage bij deze brief vindt u de juiste locaties voor de schuifruimte. Wij verzoeken u om deze locaties op te nemen in de kaarten. Daarnaast wordt in het IRP gesproken over transformatie, verdichting, menging en uitbreiding van bedrijventerrein nabij station Woerden. Wij snappen niet goed waar deze informatie vandaan komt. Bedrijventerrein Middelland-Noord transformeert naar een gemengd stedelijk woongebied. Aangezien deze transformatie organisch plaatsvindt, zal er op korte termijn sprake zijn van een gemengd woon-werkgebied. Wij snappen niet goed waar de termen verdichting en uitbreiding vandaan komen. Ten slotte sluit de kaart op pagina 60 niet aan op onze eigen plannen. Zoals aangegeven is Middelland-Noord geen herontwikkelingslocatie, maar een transformatiegebied. Daarnaast hebben wij vooralsnog geen concrete plannen om bedrijventerreinen Honthorst en De Putkop te revitaliseren dan wel van een facelift te voorzien. Wij vragen ons dan ook af op basis van welke gegevens deze kaart is gebaseerd.

Wonen

In het IRP wordt veel aandacht geschonken aan het onderwerp vitale kernen. De visie erkent het belang van woningbouw voor de vitaliteit van kleine(re) kernen. Wij staan volledig achter dit standpunt. In het IRP spreekt u in dit kader over een handreiking genaamd 'Vitaliteit met kwaliteit'. Een handreiking gericht op kennisdeling is naar onze mening een goed idee. Wij verzoeken u echter met klem om geen nieuwe voorstellen voor regionale voorschriften voor woningbouw in deze handreiking op te nemen. De provincie Utrecht stelt op dit moment al meer dan genoeg eisen aan woningbouwlocaties. Wij hebben geen behoefte aan additionele voorschriften. Het is binnen de huidige provinciale kaders moeilijk genoeg om woningbouwlocaties te ontwikkelen. Wij zouden bij de provincie juist gezamenlijk moeten pleiten voor meer ruimte voor lokale afwegingen op dit gebied.

Verder wordt voor wonen ingezet op binnenstedelijke ontwikkellocaties. De regiopoorten, waaronder het gebied rondom station Woerden, zijn in beeld voor verstedelijking. De in het IRP geformuleerde ambities sluiten aan op onze eigen woningbouwplannen rondom het station. Wel valt ons op dat de woningbouwaantallen voor Woerden niet kloppen. Op pagina 138 van het document wordt gesproken over 4700 woningen tot aan 2040. Dit getal moet worden aangepast naar 4271 woningen. Daarnaast is op de kaartbeelden een uitleglocatie voor woningbouw ten oosten van Breeveld ingetekend. Wij hebben geen plannen om op deze locatie woningbouw te realiseren en verzoeken u dringend om deze locatie van de kaarten te schrappen. Woerden heeft tot 2040 voldoende ruimte voor woningbouw binnen het stedelijk gebied.

Ter afsluiting

In de komende periode vinden nog diverse bestuurlijke overleggen over het IRP plaats. Tijdens deze overleggen geven wij, indien nodig, graag een nadere toelichting op onze reactie. Daarnaast zijn wij nieuwsgierig naar de reacties van de andere U16 gemeenten en kijken wij uit naar uw antwoord op onze brief en de wijze waarop u onze input in het IRP verwerkt.

Het college van burgemeester en wethouders,

De secretaris,

De burgemeester,

Drs. M.H. Brander

V.J.H. Molkenboer

Deze brief is automatisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.